

Sempre s'ha fet així

En el rànking de frases odioses, crec que aquesta està situada entre els primers llocs.

En primer lloc perquè sovint el "sempre" no és veritat, sinó que respon a la percepció subjectiva de qui parla, en un clar exemple d'egoisme cognitiu. És clar que es podria mentir una miqueta menys, dient "jo sempre ho he fet així", però... ¿per què cal precisar, si generalitzant sona tot més verídica?.

En segon lloc perquè la sentència s'utilitza quan no hi ha bones i contundents raons per fer les coses. Per això es tira de veta de la tradició: la referència als costums ancestrals taparà l'absència d'arguments.

En tercer lloc, perquè a vegades la frase s'esgrimeix com a escut per evitar qualsevol idea nova, qualsevol pensament que no sigui únic. O, si més no, s'utilitza per pura mandra d'haver de mirar o fer les coses sota un prisma diferent.

Fa un cert temps vaig viure una anècdota il·lustrativa: Un grup d'uns 20 nois i noies sortien d'excursió, però entre tots només duien 10 motxilles. Com que coneixia a la monitora, li vaig preguntar la raó de l'asimetria. ¿Per què només la meitat duien motxilla?

- *¡Sempre s'ha fet així!*

No era veritat, bé prou que jo ho sabia, però vaig preferir anar directament a descobrir les raons.

- *Ja, però... deu haver una bona raó, ¿no?*

- *Hum... Perquè així es van tornant les motxilles durant l'excursió i sempre hi ha la meitat del grup que pot caminar sense.*

- *Ja, però... això té inconvenients, ¿no? D'entrada, es poden generar conflictes innecessaris sobre la quantitat de minuts de més o de menys que carrega cadascú. I a més, si tots porten motxilla tots s'acostumen des del començament a caminar amb pes a l'esquena...*

- *Però... ¡sempre s'ha fet així!*

I punt. Aquí es va acabar la discussió.

Quan jo era petita es fumava a tot arreu, s'anava en moto sense casc i les dones accedien a la majoria d'edat més tard que els homes. Sempre s'havia fet així.

Quan Ermengarda de l'Ullviu, una avantpassada meua, era petita, existia el dret de cuixa, la gent es rentava dos cops l'any i a les dones que se sortien de la norma se les cremava per bruixes. Perquè sempre s'havia fet així.

www.roserbatlle.wordpress.com